

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

326

Vragen van het lid **Voortman** (GroenLinks) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *het asielbeleid* (ingezonden 15 september 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **Dijkhoff** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 19 oktober 2015). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 221

Vraag 1

Klopt het dat Nederland asielzoekers terugstuurt naar Hongarije?¹

Antwoord 1

Ja. Niet alleen vanuit Nederland, maar ook vanuit andere landen vinden overdrachten naar Hongarije plaats.

Vraag 2

Bent u op de hoogte van de erbarmelijke omstandigheden waarin asielzoekers worden opgevangen in Hongarije?² Zo ja, deelt u dan de mening dat de opvangomstandigheden onmenselijk zijn voor vluchtelingen die asiel zoeken? Zo nee, hoe staat u tegenover de opvangomstandigheden voor vluchtelingen in Hongarije?

Antwoord 2

Voor de beantwoording van het eerste deel van uw vraag, verwijs ik u naar mijn antwoorden van heden op de Kamervragen van de leden Kuiken en Maij (PvdA)(Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 327). Zonder voor bij te willen gaan aan de ernst van beelden zoals geschetst in rapportages over de situatie in de Hongaars-Servische grensstreek, is het primair niet aan het Nederlandse kabinet om vast te stellen of de praktijk in een andere EU-lidstaat ingaat tegen de EU-wetgeving. Binnen het controlesysteem van de EU is het primair aan de Europese Commissie om vast te stellen of de praktijk in een EU-lidstaat ingaat tegen de EU-wetgeving en om in rechte op te treden tegen lidstaten die hun uit de EU-wetgeving voortvloeiende verplichtingen niet nakomen. De Europese Commissie heeft laten weten de situatie nauw te volgen, en (juridische) stappen te zetten indien de situatie daartoe aanleiding geeft. Ook de Hongaarse rechters hebben een belangrijke

¹ Nieuwsuur – Nederland stuurt vluchtelingen terug naar Hongarije, 11-09-2015

² <http://www.volkskrant.nl/buitenland/-door-assad-werden-we-beter-behandeld-a4141473/>

rol in dit systeem. Zij kunnen een zaak aanbrengen bij het Hof van Justitie van de EU. Daarbij is het van belang dat de verantwoordelijkheid blijft liggen waar zij in het licht van de internationale verplichtingen van Hongarije hoort te liggen. Dit betekent dat eventuele problemen zoveel mogelijk binnen de rechtssfeer van Hongarije tot een oplossing moeten worden gebracht. Als een vreemdeling in Hongarije bijvoorbeeld klachten heeft over zijn behandeling door de autoriteiten of de omstandigheden waaronder hij wordt opgevangen, dan dient hij zich tot de Hongaarse autoriteiten te wenden en daarna desgewenst tot het Europees Hof voor Rechten van de Mens (EHRM) of andere internationale instantie waarbij Hongarije is aangesloten. Uiteraard wil dit niet zeggen dat ik voorbij wil gaan aan de bijzondere migratiesituatie in Hongarije, en bereid ben een bijdrage aan operationele ondersteuning ter plaatse te bieden indien daartoe, via het Europese asielagentschap (EASO) een verzoek zou komen. Tot op heden hebben de Hongaarse autoriteiten nog niet, via EASO, om operationele ondersteuning gevraagd.

Vraag 3

Kunt u motiveren waarom u het terugsturen van vluchtelingen naar Hongarije momenteel niet in strijd acht met het beginsel van non-refoulement en artikel 3 EVRM?

Antwoord 3

Het antwoord op uw vraag 2 betekent niet dat ik geen verantwoordelijkheid zou hebben jegens asielzoekers die vanuit Nederland, in het kader van de Dublinverordening, worden overgedragen naar Hongarije. En overdracht mag niet plaatsvinden indien deze in strijd zou zijn met het EVRM of het EU-handvest. Van belang is dat de situatie waaronder asielzoekers Hongarije spontaan via de buitengrens met Servië inreizen anders is dan de situatie waaronder asielzoekers onder de Dublinafspraken terugkeren in Hongarije. In de praktijk worden de Dublinoverdrachten in goed overleg met de Hongaarse autoriteiten ingepland.

Naar mijn opvatting kan ten aanzien van Hongarije worden uitgegaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel, dat het fundament is van de Dublinafspraken. Dit is recent ook geoordeeld door de rechtbank Den Haag, in een uitspraak van 8 september 2015. Uit de landenrapporten blijkt niet dat opvang, gezondheidszorg en juridische bijstand in de asielprocedure door de verhoogde instroom van asielzoekers nu in zijn geheel niet meer beschikbaar zou zijn noch dat eventuele tekortkomingen stelselmatig zijn. De vraag of ten aanzien van Hongarije nog steeds kan worden uitgegaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel, en een overdracht niet leidt tot schending van artikel 3 EVRM, ligt thans voor bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Op 23 september jl. heeft de Afdeling, in twee zaken, aangegeven dat de betrokkene niet overgedragen mag worden naar Hongarije, totdat op het door hen ingestelde hoger beroep is beslist. Op 9 oktober jl. zijn de bodemzaken ter zitting door de Afdeling behandeld. Een uitspraak volgt, in beginsel, binnen zes weken.

Vraag 4

Hoe staat u tegenover het wijzigen van de Dublinverordening om op die manier asielaanvragen die in Nederland ingediend worden, ook in Nederland te behandelen zonder vluchtelingen terug te sturen naar het eerste aankomstland zoals Hongarije?

Antwoord 4

Een dergelijke aanpassing van de Dublinverordening vind ik niet wenselijk. Asielzoekers zouden dan ongehinderd kunnen doorreizen naar het land met de gunstigste omstandigheden en voorzieningen. Dit zou als gevolg hebben dat de verdeling van asielzoekers over de lidstaten (nog) onevenwichtiger zou worden. Dit terwijl een evenwichtiger verdeling de ambitie is van het kabinet.

Vraag 5

Hoe verhoudt het terugsturen van vluchtelingen naar Hongarije zich tot de door het kabinet gewenste duurzame oplossing voor de vluchtelingencrisis?

Antwoord 5

Het kabinet zet zich in om de omstandigheden waaronder mensen in de landen in de regio verblijven te verbeteren. Dit ziet niet enkel op veiligheidsaspecten, maar ook op de economische en humanitaire verblijfsomstandigheden. Daaraan gekoppeld steunt het kabinet maatregelen op de meer korte termijn die als doel hebben om de asielinstroom in de EU evenwichtiger over de lidstaten te verspreiden. Daartoe moeten concrete afspraken, mede over de randvoorwaarden, worden gemaakt. Ik vind het niet wenselijk om daar in de praktijk ten aanzien van een lidstaat structureel op vooruit te lopen.

Vraag 6

Waar zijn de 15 vreemdelingen die door Nederland zijn overgedragen aan Hongarije in 2015 waar over wordt bericht in de uitzending van Nieuwsuur van 11 september?³

Antwoord 6

Dat is mij niet bekend. Het monitoren van asielzoekers na hun terugkeer in de verantwoordelijke Dublinlidstaat is geen praktijk.

³ Nieuwsuur – Nederland stuurt vluchtelingen terug naar Hongarije, 11-09-2015